

8. ZVEŘEJŇOVÁNÍ „POVINNÝCH“ INFORMACÍ NA WEBU

V osmém čísle se dozvíte, co jsou povinné informace a jaký je jejich účel. Přinášíme možnosti jejich dalšího využití a samozřejmě příklady dobré praxe z obcí a měst.

Internet se v minulých patnácti letech stal hlavním komunikačním prostředkem, kterým veřejná správa sděluje informace o své činnosti. Princip „dálkového přístupu k informacím“ má dosud nevídanou výhodu trvalého zpřístupnění jakýchkoliv informací, takže občan je zcela svobodný v tom, kdy a co si vyhledá.

Prakticky všechny obce, města i kraje provozují svou webovou prezentaci. Zdaleka ne všechny však na webu poskytují informace v takovém rozsahu a takové struktuře, kterou jim ukládají zákony.

Právní povinnost zveřejňovat některé informace („povinné informace“) představuje pouze nejmenší, základní povinný rozsah, který by měl vystihnout klíčové údaje. Nad tento rámec obce přirozeně zveřejňují množství dalších informací, které považují za vhodné – ať už o vlastním rozhodování a agendě samosprávy či státní správy, anebo o kultuře, vzdělávání, dopravě či turismu.

Účel povinných informací

Povinné informace mají zorientovat každého, i **zcela neznalého** uživatele, v tom, o jaký povinný subjekt jde, jak funguje, jaké má pravomoce či jak s ním komunikovat (jak podat podání, žádost, kontakty). Pro pracovníka úřadu funkcionáře nebo zkušeného občana se může zdát některá informace zbytečná, ale je známo, že velká část veřejnosti ani neví, zda obecní úřad je „stát“, zda může dát úkol Policii ČR či zda může zakázat stavbu domu či dálnice. Proto mezi povinné informace patří i tak zdánlivě samozřejmé údaje, jako je důvod existence či principy fungování (u obcí to například znamená sloučenou státní správu a samosprávu, fungování zastupitelstva a rady).

Například Město Hranice uvádí jako „důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost“:

„základní územní samosprávný celek České republiky. Město je právnickou osobou a vystupuje tedy v právních vztazích svým jménem a na svou odpovědnost. ... Město své záležitosti spravuje samostatně (v tomto případě jde o tzv. samostatnou působnost) a při výkonu této činnosti se řídí pouze zákony a obecně závaznými právními předpisy vydanými k jejich provedení.

Město vykonává v zákonem vymezeném rozsahu také státní záležitosti - státní správu (v tomto případě jde o tzv. přenesenou působnost) a při výkonu této působnosti se navíc řídí usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. (...) Město je spravováno Zastupitelstvem města Hranic, které je nejvyšším orgánem v samostatné působnosti a jeho členové jsou voleni občany ve volbách do zastupitelstev obcí. (...) Výkonným orgánem v samostatné působnosti je Rada města Hranic, jejíž členové jsou voleni zastupitelstvem města. Rada města má 7 členů a schází se podle potřeby, zpravidla 1x za 14 dní.“

Typy povinných informací

1) informace povinně zveřejňované podle zákona o svobodě informací č. 106/99 Sb.:

a) podle § 5 odst. 1 a 2

odstavec 1

a) důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,

b) popis své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí o právech a povinnostech osob,

c) místo, lhůtu a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinného subjektu o právech a povinnostech osob, a to včetně výslovného uvedení požadavků, které jsou v této souvislosti kladeny na žadatele, jakož i popis postupů a pravidel, která je třeba dodržovat při těchto činnostech, a označení příslušného formuláře a způsob a místo, kde lze takový formulář získat,

d) postup, který musí povinný subjekt dodržovat při vyřizování všech žádostí, návrhů i jiných dožádání občanů, a to včetně příslušných lhůt, které je třeba dodržovat,

e) přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje, které

stanovují právo žádat informace a povinnost poskytovat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k povinnému subjektu, a to včetně informace, kde a kdy jsou tyto předpisy poskytnuty k nahlédnutí,

f) sazebník úhrad za poskytování informací,

g) výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací (§ 18),

h) výhradní licence poskytnuté podle § 14a odst. 4,

i) usnesení nadřízeného orgánu o výši úhrad vydaná podle § 16a odst. 7,

j) adresu elektronické podatelny.

odstavec 2

a) právní předpisy vydávané v rámci jejich působnosti,

b) seznamy hlavních dokumentů, zejména koncepční, strategické a programové povahy, které mohou být poskytnuty podle tohoto zákona včetně případných návrhů licenčních smluv 2b) podle § 14a.

K této skupině informací vydalo Ministerstvo informatiky Vyhlášku, která stanovuje strukturu a obsah těchto informací.

Body b) až d) představují návody k řešení životních situací a jsou také podrobně upraveny a rozvedeny uvedenou vyhláškou. Lze využívat odkaz na webové stránky Portálu veřejné správy a Ministerstva vnitra, kde tyto popisy jsou již zpracovány.

Ve Výroční zprávě o poskytování informací (písm. g) je třeba uvádět také všechny výdaje na vedené soudní spory o poskytování informací, a to nejen na externí právní zastoupení anebo v případě prohry náklady prostistrany, ale také náklady na vlastní zaměstnance, kteří se vedení sporu věnovali.

Výhradní licence (písm. h) se uvede jen tehdy, pokud existuje informace chráněná autorským právem, kterou by bylo možno požadovat. Usnesení nadřízeného orgánu (písm. i) se zveřejní jen, pokud k nějakému v předchozí činnosti došlo. Adresu elektronické podatelny (písm. j) je třeba zveřejnit vždy.

Odstavec 2 požaduje zveřejnit jednoduchou metainformaci, tedy informaci o tom, jaké nejdůležitější dokumenty o činnosti úřadu po něm občané mohou žádat. Bude to například rozpočet či strategický plán rozvoje.

b) podle § 5 odst. 3

Povinné subjekty musejí na svém webu zveřejňovat **informace, které poskytly individuálním žadatelům** na jejich žádost, a to do 15 dnů od jejich poskytnutí žadateli. Je třeba zveřejnit také znění žádosti o informace, avšak bez uvedení osobních údajů (tj. např. bez data narození, přesné adresy, telefonu či e-mailové adresy). Podle okolností lze anonymizovat i některé osobní údaje třetích osob, pokud by zveřejnění na internetu představovalo nepřiměřený zásah do ochrany soukromí.

c) podle § 5 odst. 5

Povinné subjekty jsou povinny zveřejnit na svém webu celý veřejně přístupný obsah všech **rejstříků, registrů, evidencí a seznamů**, které vedou a které jsou podle zákona veřejně přístupné. Půjde tedy obvykle (u obcí a krajů) o živnostenský rejstřík, rejstřík honebních společenstev či o místní programy snižování emisí podle § 6 odst. 6 zákona o ochraně ovzduší (č. 86/2002 Sb.), které vedou kraje a některé obce. Může jít i o další registry či evidence, které splňují podmínku, že jsou podle zákona veřejně přístupné.

Přitom je samozřejmě možné vyřešit například zveřejnění živnostenského rejstříku odkazem na Centrální registr živnostenského podnikání s poučením, že informace odpovídající dané obci lze získat zadáním obce do vyhledávání. Naopak rejstřík honebních společenstev za danou obec nikdo nezveřejní, a přitom jde o závažný zásah do vlastnických práv, je tedy nutné tuto snadnou povinnost poctivě naplnit.

2) informace povinně zveřejňované podle dalších zákonů:

a) podle zákona o ochraně osobních údajů musejí povinné subjekty zveřejnit informace o tom, **jaká zpracování osobních údajů provádějí** (typ, okruh údajů, okruh příjemců, okruh osob o nichž se údaje zpracovávají ad.). U některých zpracování, která nevyplývají ze zákonného zmocnění (např. evidence badatelů místního muzea), však tato zpracování musejí oznámit a registrovat přímo u Úřadu pro ochranu osobních údajů, kde budou zveřejněna v Centrálním registru zpracování osobních údajů.

b) podle stavebního zákona (§ 165 odst. 2) musí pořizovatel (zpravidla obec či kraj) zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup **údaje o vydaném územním plánu, regulačním plánu** a místech, kde je možné do této územně plánovací dokumentace a do její dokladové dokumentace nahlížet. Pořizovatel rovněž zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup zastupitelstvem obce schválenou **zprávu o uplatňování územního plánu**.

c) podle dalších zákonů, které mohou existovat či být nově přijímány, a které ukládají různým typům povinných subjektů v souvislosti s různými agendami povinnost některé informace zveřejnit na webu. Úplný přehled takových úprav (pokud víme) není zatím k dispozici.

Obecné doporučení

Doporučujeme zavést na příslušné stránce webu kolonky pro všechny povinné položky, i když v nich nebude (zatím) nic uvedeno. Nevystavíte se pak pochybnosti, zda chybějící položka znamená vaši nepozornost a nesplnění povinnosti, anebo jen to, že zatím na ni v životě obce nedošlo. Například nemusely dosud žádné žádosti o informace být vyřizovány, přesto je správné rubriku „informace poskytnuté na žádost“ zavést. Uvede se v ní pak, že obec dosud žádost o poskytnutí informace neobdržela. Podobné to bude u nákladů na soudní spory, u honebních společenstev, pokud v obci nejsou, a dalších takových položek.

Možnost dalšího využití zveřejněných informací

Je nutno zmínit také povinnost, aby jakékoliv informace, které má úřad k dispozici v elektronicky použitelné (např. textové) podobě, byly zveřejněny na webu způsobem, který **umožňuje jejich další zpracování uživatelem**. Zakázáno tedy je zveřejnit dokumenty v takové podobě formátu pdf, která neumožňuje další kopírování textu (zamčený text), anebo zveřejnit textové dokumenty ve formátu jpg jako obrázek. To neplatí, pokud dokument není a nikdy nebyl k dispozici jako text (například staré zápisy, k nimž není elektronická podoba).

Spisová služba

Pokud byl jakýkoliv dokument k dispozici (v papírové či elektronické podobě), vztahovala se na něj pravidla archivního zákona, spisové služby a skartačního řádu. Nikdo nebyl oprávněn je mimo tato pravidla zničit (vymazat). Pokud k tomu v rozporu se spisovým a skartačním řádem došlo, je povinností úřadu je obnovit z dostupných podkladů. Proto je nepřipustné, aby například elektronický záznam o jmenovitém hlasování zastupitelstva, který po určitou dobu je v elektronickém hlasovacím systému, byl po několika dnech vymazán. Jde o stejný dokument, jako je samotný zápis jednání, a jeho neoprávněné vymazání představuje vážný prohřešek proti spisové službě.

Příklady dobré praxe

Zveřejňování povinných informací každoročně hodnotíme v rámci soutěže Zlatý Erb. Hodnocení najdete zde <http://www.otevrete.cz/hodnoceni-uradu/zlaty-erb/>. Proto můžeme poskytnout některé dobré ukázky z posledních let:

<http://www.mesto-hranice.cz/cs/povinne-informace/>

http://www.mesto-most.cz/vismo/osnova.asp?id_org=9959&id_osnovy=11

<http://www.blesno.org/vismo/isvs.asp>

<http://www.oupetrovice.cz/pristup-k-informacim>

Zpětná vazba:

Přivítáme, když nám napíšete, jaké máte zkušenosti s podobnými situacemi, co se vám osvědčilo. Napište nám, s čím z našeho doporučení nesouhlasíte.